

GLASUL

Buletin informativ lunar editat de către ONG-ul "Centrul de Tineret și Adolescenți Mateuți"

Apare din 9 aprilie 2010

Septembrie 2010, Nr. 6

Schimb de experiență

Participînd la concursul organizat de programul „Lumea Deschisă” pe lângă Congresul SUA, am avut ocazia să fiu selectat ca participant în cadrul delegației Republicii Moldova. Activitatea Programului „Lumea Deschisă” este concepută pentru a îmbunătăți relațiile dintre Statele Unite și țările din fosta Uniune Sovietică prin dezvoltarea unei rețele de lideri, schimb de experiență pentru o guvernare responsabilă și democratică. Activitățile planificate au avut ca scop să facem cunoștință cu coordonarea și cooperarea între diferite niveluri și ramuri ale guvernului din SUA; transparența și responsabilitatea deciziilor; participarea și implicarea instituțiilor civile, organizațiilor de voluntari și instituțiilor private în dezvoltarea societății americane.

În cadrul delegației am fost 30 de persoane, fiind repartizați după activitățile de muncă care le practicăm, astfel au fost grupe în următoarele domenii: administrația publică locală, agrobusiness și sectorul neguvernamental – ONG, care s-au deplasat în Carolina de Nord, Pennsylvania, Ohio și New York. Grupul din care am făcut parte a avut destinația or. Toledo statul Ohio. Am fost șase persoane, Constantin Cojocari – primar de Edineț,

Igor Oboroc – primar de Grinăuți (Ocnița), Ion Leucă – consilier raional Glodeni, Angela Rusnac – consilier raional Soroca, Irina Apostol – facilitator de grup și Mihai Mîrzenco – primar de Mateuți.

Inițial, delegația RM a fost primită în capitala SUA, unde am avut o sesiune de trei zile, în cadrul căreia am avut întâlniri cu oficialități ca dl Chris Williams, Director de Țară, Moldova, Corporația Provocările Mileniului, dna Mary Pendelton primul ambasador al SUA în RM, dl Lewis Madanick – Manager de Programe, Centrul de Liderism Lumea Deschisă, dl Lawrence Silberman, Directorul Oficiului pentru Ucraina, Moldova și Belarus, Departamentul de Stat și ambasadorul RM în SUA, dl Igor Munteanu.

Grupul din care am făcut parte a avut ca obiectiv familiarizarea cu activitatea organelor de stat la nivel local în statul Ohio. La Toledo, ca și la Washington am fost întâlniți de oficialități la nivel local consilieri, primari, cît și de Membru Congresului SUA, dna Marcy Kaptur. Un aspect aparte aș menționa aici – prezența sectorului neguvernamental, și nu numai prezența, dar și implicarea în procesul decizional atît la nivel local cît și la cel central.

Am vizitat orașe ca: Tole-

do, Oregon, Maumee, Perrysburg, Bowling Green, în care am făcut cunoștință cu consilieri locali, primari, administratori de oraș, un funcționar important în cadrul fiecărei primării, care asigură continuitatea lucrului efectuat de primărie. Un aspect evident și convingător, fără efort de convingere l-am constatat la capitolul transparența activității guvernelor locale (APL), cu acces total la orice informație de interes public.

Crearea unei unități administrative la nivel local nu este după numărul populației, dar după principiul asigurării financiare, foarte simplu - sunt resurse pentru întreținere - se formează unitate administrativă, nu sunt - înseamnă că așa primărie nu poate exista. Astfel ne-am convins că în SUA există o veritabilă descentralizare a puterii bazată pe criteriile economice, nu politice sau de altă coloratură.

Cea mai mică unitate administrativă după numărul populației include în sine nu mai puțin de 15000 oameni. Cred că formarea județelor în 1999 în Moldova a fost un lucru bun, păcat că reforma nu a fost implementată ca să aducă rezultate benefice atît pentru stat cît și pentru cetățeanul de rînd. Un exemplu simplu la noi în unele localități mici, un consilier local reprezintă interesele a circa 100-150 oameni, iar în SUA la un consilier revin circa 4000 oameni, la prima vedere s-ar părea că la noi este mai bine, în realitate, însă, lucrurile sunt diametral opuse, moment asupra căruia ar trebui să medităm fiindcă condițiile în care trăim diferă ca și cifrele din exemplu cu reprezentarea.

Parteneriatul echilibrat între stat și activitățile economice private constituie cheia succesului privind dezvoltarea economică. Statul asigură condiții egale tuturor antreprenorilor și sprijină activitățile economice, iar agenții economici contribuie la formarea bugetului prin taxe și impozite plătite statului. De menționat că taxele

se plătesc progresiv, cine primește mai mult, contribuie cu mai mult la formarea bugetului.

De exemplu, orașul Perrysburg cu o populație de 20000 oameni are un buget anual de circa 35 milioane dolari, consolidarea căruia se datorează unui control echitabil și strict din partea statului asupra veniturilor tuturor persoanelor fizice și juridice și care sunt îndreptați totalmente în interesul cetățeanului: ordine, infrastructură, siguranță, odihnă și agrement, cultură...

Dacă mai înainte nu prea credeam în nivelul de dezvoltare al SUA, democrație și alte valori despre care citeam în viziunea la televizor, apoi acum la sigur pot să confirm că totul este real. Mai mult, trebuie să conștientizăm că o viață mai bună la noi poate fi dacă o vom făuri noi înșine. Nimeni la noi acasă nu ne va face ordine.

Legile în SUA sunt respectate fiindcă sunt promovate și discutate de jos în sus, de exemplu, oamenii singuri au decis să interzică fumatul în locuri publice, transport și în stradă și nu fumează fiindcă își respectă propria inițiativă, asigurîndu-și un mod sănătos de viață, și nimeni nu îndrăznește să încalce ordinea stabilită fiindcă este sigur că în așa caz intervine Legea în fața căreia toți sunt egali.

Am rămas impresionat de patriotismul americanilor, atitudinea față de atributivă statului, imnul țării, atît în cadrul ședințelor consiliilor locale, cît și din partea cetățenilor de rînd, care arborează drapelul țării pe propriile case. Sunt exemple demne de urmat și pentru noi.

În final aduc mulțumiri Programului „Lumea Deschisă”, ambasadei SUA în Moldova pentru contribuția lor la promovarea democrației în țara noastră și pentru schimbul de experiență de care am beneficiat.

Mihai Mîrzenco,
primar de Mateuți

Cu prilejul sărbătoririi Zilei internaționale a persoanelor în etate adresez cele mai alese cuvinte tuturor mateuțenilor ajunși la vîrstă venerabilă. Le urez de sănătate, pace, liniște, belșug. Să aveți parte de stimă și recunoștință de la cei ce Vă înconjoară și de bătrînețe fără tristețe!

De asemenea, e cazul să adresez un apel și către toți consătenii mei: Să nu uităm că mîine în locul lor vom fi noi, iar exemplul pe care îl vom demonstra în ceea ce privește atitudinea noastră față de cei mai în vîrstă, va fi preluat de urmași!

M. Mirzenco, primarul s. Mateuți

Cele mai alese cuvinte pentru cei care îndeplinesc cea mai nobilă profesie - cresc și formează personalități:

Dragi profesori, colegi! Vă urez din suflet multă sănătate, răbdare, liniște și pace în sufletele și casele Dră, recunoștință de la discipoli. Să aveți parte doar de zile senine, cu soare și nădejde în ziua de mîine și într-un viitor mai prosper! La mai mult și la mai mare!

M. Mirzenco, primarul s. Mateuți

O vizită în România

Doi consilieri din primăria Mateuți au vizitat Uzina de Ciment Lafarge Hoghiz (România).

Vasile Nicolai și Ion Breslavschi au mers în perioada 9-13 august în localitatea Hoghiz pentru a se familiariza cu impactul asupra mediului ambiant a tehnologiilor de utilizare a combustibililor alternativi la Uzina de ciment...

Pentru început delegația noastră, a raionului Rezina, a făcut cunoștință cu directorul Uzinei și primarul localității Hoghiz. Ne-au fost prezentate date generale despre uzină, amplasare ei, parametri tehnici, noua tehnologie aplicată (utilizarea combustibililor alternativi), impactul activității uzinei asupra localităților din preajmă. Apoi nemijlocit am vizitat teritoriul uzinei. Am prezentat interes în special față de filtrele uzinei. Ni s-a comunicat că sunt instalate filtre cu mîneacă, care au o capacitate de filtrare mai mare, ceea

ce nu permite eliminarea prafului. Am căutat țeava de unde iese praf și nu am găsit-o, pentru că nu ieșea deloc. Praful nu se vedea.

La întrebarea noastră adresată primarului Hoghizului dacă a avut probleme sau nu cu obținerea permisiunii de la băștinași pentru acces la arderea deșeurilor, răspunsul a fost afirmativ – probleme au fost pînă în momentul în care populația s-a convins că tehnologiile de procesare a deșeurilor sunt binevenite. Curios faptul că pe timpul aflării noastre în această localitate nu am văzut gunoi aruncat prin împrejurimi. Deși contra de la început, majoritatea au înțeles că în urma reutilizării deșeurilor au de cîștigat ambele părți. Ceea ce am văzut la uzină a impresionat întreaga delegație. Există o modalitate careva de sortare a deșeurilor. Ele nu sunt aduse și lepădate pe teritoriul uzinei. Am vizitat o gunoiște sponsorizată de Lafarge care se ocupă de sortarea și am-

balarea deșeurilor din întreaga regiune a Brașovului. Acest proces aduce suplimentar și venituri. Deșeuri sortate și ambalate sunt procurate și de alte uzine conform necesităților. Resturile sunt toate duse și arse la Uzina de Ciment.

Ca în toate țările, și aici, în România întrebarea privind reutilizarea anvelopelor a fost una stringentă și acută. S-a discutat mult și decizia finală a fost luată treptat, implicînd toate organele de resort din țară și nemijlocit cetățenii. S-au organizat multiple întîlniri, audieri, dezbateri cu participarea specialiștilor în domeniu, mass media, cetățenii de rînd. Am văzut personal cum ard anvelopele. Pe conveier periodic sunt aruncate cîte una, la 20-30 secunde depărtare, în cupotor la temperatura de 1100-2000 grade, lungimea cuptorului fiind de circa 90 metri. Prin urmare, această lungime permite ca eliminările în atmosferă să fie minimale și să corespundă normelor. Toate datele privind aceste aruncări în atmosferă sunt înregistrate și verificate în continuu de insatnțe.

La încheierea vizitei fiecare delegat în parte și-a expus părerea vis-a-vis de cele văzute. Am rămas profund impresionați.

Vrem în acest context, să vă comunicăm, că v-am împărtășit despre cele văzute nu cu un anumit scop. Ne-am expus impresiile și nu dorim ca acestea să fie înțelese greșit. Fiecare locuitor a satului nostru are într-un final dreptul la părere personală și la replică.

*Vasile Nicolai
Ion Breslavschi*

În atenția tuturor cetățenilor din satul Mateuți!

Persoanele care nu și-au perfectat moștenirea pentru cotele de teren agricol nu vor putea în viitor încheia contract de arendă cu I.P. „Forever” și nici nu vor putea primi plata în natură.

De asemenea, rugăm toți locuitorii să-și perfecteze actele pe bunul imobil.

Valentina Ursachi, inginer-cadastru

A V I Z

Perioada 20 septembrie – 9 octombrie 2010 este anunțată perioada salubrității în s. Mateuți, în legătură cu situația critică ce s-a creat în localitate la acest capitol. Sunt rugați toți cetățenii să participe activ, făcînd ordine în preajma curților: să taie buruienile de sub garduri, să lichideze grămezile de gunoi din drum.

Vă mai informăm că la sfîrșitul perioadei anunțate va fi creată o comisie alcătuită din reprezentanți ai primăriei Mateuți și ai Inspectoratului Ecologic de Stat, care, în cazul depistării încălcărilor, vor aplica amenzi.

*Șef de post OOS a CPR Rezina
locotenent de poliție, Andrei Donica*

1 octombrie - Ziua Internațională a Persoanelor în Etate

În fiecare an, pe data de 1 octombrie, comunitatea internațională marchează Ziua Persoanelor în Etate. Această Zi a fost instituită în anul 1990, în cadrul sesiunii a 45-a a Adunării Generale a ONU. În Republica Moldova evenimentul este marcat din anul 1992.

Populația vârstnică este considerată populația care a depășit vârsta de 60 ani. Încă acum 20 de ani Republica Moldova se considera o țară tânără, deoarece ponderea populației cu vârsta de peste 60 ani nu depășea pragul de 12%, considerat pragul "îmbătrânirii demografice". Astăzi ponderea persoanelor vârstnice constituie peste 14%, iar în unele raioane chiar 16-17% și populația continuă să îmbătrânească. Din cauza natalității scăzute și creșterii speranței de viață la naștere se estimează că în anul 2050 fiecare a treia persoană din Moldova va depăși vârsta de pensionare (62 ani pentru bărbați și 57 ani pentru femei).

Lista persoanelor in etate de pe teritoriul satului Mateuți care vor primi ajutor financiar către 01.10.2010:

1. Sinchevici Anastasia V.
2. Donțu Anastasia Gr.
3. Ursachi Simion Ion
4. Severin Parascovia S.
5. Donica Eufrosinia D.
6. Duminică Gheorghe F.
7. Sinchevici Maria Andrei
8. Banari Anghelina N.
9. Donica Zinaida Af.
10. Hîncu Mihail D.
11. Hîncu Sofia F.
12. Cebotari Olga V.
13. Donțu Eugenia Elif.
14. Donica Ion D.
15. Donica Olga C.
16. Știrbu Irina F.
17. Muntean Ion S.
18. Cazac Haralampie G.
19. Cazac Lidia Z.
20. Ursachi Serafima D.
21. Turcan Ion Ștefan
22. Bordian Serafima Ef.
23. Adomnița Olga Luca
24. Hîncu Anastasia Andrei
25. Hîncu Larisa N.
26. Achealis Eufrosinia N.
27. Iacobeț Alexandru
28. Lupașcu Maria Simion
29. Severin Elena Nichifor
30. Știrbu Ecaterina Vasile.

Ala Nicolai, asistent social

Cu prilejul Zilei Pedagogului am considerat oportună publicarea acestei întâmplări istorisită de profesoara Maria Lupașcu drept omagiu adus parinților și bunelor noastre - ADEVĂRAȚI PEDAGOGI.

Pedagogul

Cele mai multe amintiri sînt legate de icoana bisericii. De dimineață și pînă seara tîrziu aveam în față cea mai înaltă clădire din sat. Cea mai înaltă, cea mai frumoasă și mai plină de taine, mister. Pereții ei vopsiți în galben și alb, crucile ce încununau cele două turnuri erau deosebit de frumoase în zilele cu soare și cer senin. Albastrul-galbenul tabloului îmi fura privirile, mă vrăjea.

Priveam ore întregi zborul rîndunelor peste biserică și-mi părea nespus de rău că nu sînt și eu o pasăre să zbor sus-sus și de acolo, din înalt, să privesc satul. Era o credință ce creștea odată cu mine.

A sosit o zi, cînd mi-am împlinit visul și plată am primit pentru stăruință. În acea dimineață de pomină, pe acoperișul bisericii s-au urcat trei bărbați. Înalți, voinici, vînjoși. Erau meșterii angajați de sat să vopsească acoperișul sfîntului lăcaș. Era nevoie de multe cîrpe aspre pentru a curăți rugina și oamenii le cereau de la oamenii vecini.

- Măi, Simioane (Simion era tata), trimite copila ceea ce nu niște cîrpe de suman!

Tata mă chemă la el, și-mi puse în brațe cîteva bucăți de țesătură din lînă de oaie.

- Du-le repede lui moș Jăpceanu!

Sărmanul tata! Nici nu bănuia, că eu nu mai eram pe pămînt, ci sus pe biserică. Acolo, de unde aveam să-mi văd tot satul. N-am mers spre biserică. Cred că am zburat pe aleea străjuită de plopi, prin ușa larg deschisă, pe scara, pe care aveau voie să urce numai băieții. Și... sus, în clopotniță! Iar de acolo - pe acoperiș, printr-o gaură, prin care ieșeau și meșterii, pe care, acuma îi vedeam încinși cu curele trainice, de

care erau legate funii noi, groase și care își căutau de treabă, fără să vadă minunea ce apăruse lîngă ei.

Cînd m-au observat, au rămas tablou. Vîntul puternic încerca să-mi smulgă rochița, să mă facă o păpădie, aruncîndu-mă din înaltul atît de rîvnit.

- Măi, Simioane, vino deți ia copila de pe biserică! Abia de putu vorbi cel mai bătrîn.

După ce mi-am privit satul de la înălțimea zborului de rîndunică (iar satul era atît de frumos!), cu inima împăcată și pentru faptul că i-am fost tatei de mare folos, am încercat să cobor, dar...fusceii scării fugeau în jos, cum numai încercam să-l dibui pe primul cu piciorul. Și mai rău de tot era, că gura podului prindea a se roti cu scară cu tot. Nu știu cum s-ar fi terminat „hora” lor dacă nu venea tata.

Înalt, chipeș, se sprijini cu mîna de perete și mă îndemnă blînd:

- Nu te teme! Calcă acolo! Aici! Încă pe un cui.

Așa-a-a... și, cînd am ajuns jos și am încercat să mă sprijin bine pe picioarele ce-mi tremurau încă, tata a scos de la spate ceva ce eu nu observasem încă. Era o vargă de alun cu care, prinzîndu-mă de o mîna, a început să-mi scuture toată neascultarea, care, nu știu din ce cauză, se ascundea mai întotdeauna mai jos de șale... Tata îi cunoștea destul de bine năravul și o căuta anume acolo cu vărghuța. O căuta, o găsea și o pedepsea, pentru că avea și de ce. Ea, neascultarea, destul de des mă purta pe unde nu se cuvea să calc. Uneori chiar prin locuri și încercări ce-mi puneau în mare primejdie viața mea de copil de trei-patru anișori.

Maria Lupașcu - Hîncu

Reparația exterioară a bisericii din localitate a fost finisată

Stimați enoriași, locuitori ai satului Mateuți!

Luna august a fost una marcantă pentru biserica noastră – au demarat, s-au desfășurat cu succes și, într-un final, s-au finisat lucrările de renovare a exteriorului. Pentru a evita posibilitatea unor zvonuri eronate, dar și pentru a asigura transparența activității bisericești, am considerat oportună publicarea listei de cheltuieli și venituri, începând cu perioada de când am fost numit preot paroh în satul Mateuți:

Venituri:

- 22159 lei – suma care am găsit-o în casa bisericii

(adunată cu stăruința răposatei stăroștițe Anastasia Rusu, lucru pentru care i-am fost foarte recunoscător);

- 3350 lei – suma pe care au jertvit-o consătenii de când au demarat lucrările de reparație;

- 200 euro – sumă jertvită de o familie din Mateuți;

- 20 dolari – sumă jertvită de o familie din Mateuți;

- 300 dolari – sumă jertvită de prietenii și cunoscuții mei din altă localitate;

- 3 cutii de vopsea – ajutor oferit de 3 persoane din Mateuți;

Acest fond a fost distribuit astfel:

În total suma cheltuielilor constituie – 49736 lei.

În afară de aceasta, biserica lunar suportă cheltuieli curente cum ar fi: salarizarea, achitarea energiei electrice, alte necesități.

În această ordine de idei, vreau să aduc sincere mulțumiri tuturor celor care ne-au ajutat: femeilor care au lucrat zi de zi, persoanelor care au ajutat la vopsit, celor care au venit zilnic cu mâncare la ora mesei și celor care au făcut ordine pe teritoriul bisericii. Dumnezeu să Vă răsplătească truda!

Dacă ar fi să ne referim la planurile de perspectivă vreau să Vă comunic că în cel mai apropiat timp vom începe restaurarea iconostasului în întregime (icoanele fiind deja comandate la Mănăstirea din Nicoreni, Drochia).

Iar deja pentru primăvară preconizăm asfaltarea curții bisericii.

În final vreau să amintesc cuvintele din Pateric:

“Jertviți din puținul vostru și veți avea binecuvântare de la Dumnezeu” și, totodată, să Vă îndemn să contribuiți pe măsura posibilităților la efectuarea acestor lucrări.

Să ne străduim ca împreună să lăsăm urmașilor o biserică frumoasă și îngrijită!

P.S.: Dacă aveți dorință și posibilități financiare puteți ctitori câte o icoană din iconostas. Costul unei va varia între

1200-1500 lei (în dependență de mărime). Viitoarele icoane vor fi efectuate pe pînză, ceea ce constituie un mare avantaj, dat fiind faptul că termenul lor de garanție constituie circa 80 de ani.

Preot paroh Ioan Javgurean

Nr.	Activitatea	Suma
1.	Instalarea geamurilor de metaloplast (costul lor+cheltuieli la demontare și montare)	12070 lei
2.	Procurarea materialelor de construcție (vopsea, diluant, amestec uscat, perii ș.a.)	6876 lei
3.	Procurarea materialelor pentru reparația sistemului de încălzire (pompa, robinete ș.a.)	1115 lei
4.	Achitarea salariilor lucrătorilor	4140 lei
5.	Achitarea serviciilor oferite de mașina de la „Serviciul comunale” care a lucrat la c lopotnță (8 ore a câte 250 lei ora)	2000 lei
6.	Cheltuieli de transport	1335 lei
7.	Instalarea contorului de măsurare a energiei electrice	700 lei
8.	Cheltuieli de reparație a casei parohiale	4000 lei
9.	Procurarea obiectelor de cult: - analog în biserică – 2000 lei; - analog în altar- 300 lei; - semisfeșnic – 2000 lei; - aghiasmatar – 1500 lei; - litier – 1200 lei; - comod pentru vesminte – 1200 lei; - vesminte (3 perechi) – 6500 lei.	14700 lei

18 septembrie s-au împlinit 135 de ani de la fondarea Asociației Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova

Cu acest prilej la Poinița veselă, s. Sociteni, r. Ialoveni a fost organizat un adevărat Festival. La eveniment au participat reprezentanți din toate raioanele RM, în total 36 de tabere.

Din partea r. Rezina la sărbătoare s-au deplasat dl Leonid Hruștaleov, președintele Asociației Vânătorilor și Pescarilor din oraș, dl Ion Breslavschi, președintele Asociației Vânătorilor și Pescarilor din Mateuți, dl Veaceslav Jurcan, vânător din s. Mateuți, Ansamblul „Haiducii” de la Casa de cultură Rezina, condus de Petru Jemni.

Participanții s-au întrecut la

diferite probe: prezentare, evaluare artistică, la gătit mâncare vânătoarească. Rezultatele concursului vor fi anunțate la una din ședințele lunare. Dar pînă atunci este cunoscut faptul că la toate probele tabăra din Rezina a luat nota 10.

La eveniment a fost prezent și prim-ministru al RM, Vlad Filat care a venit cu un cuvînt de felicitare pentru cei prezenți și pentru toți cei 15 mii de vânători din țară.

Festivalul a culminat cu un concert de zile mari la care au participat interpreți din Republică.

Ion Breslavschi

Stimați angajați!

Ion Cornilov (paznic), Olga Cucu (profesoară), Eudochia Donica (contabil-șef), Ludmila Știrbu (bibliotecară), Mariana Gonța (persoana de serviciu la primărie), Ala Nicolai (asistent social), Eufrosinia Ursachi (conducător artistic, ansamblul „Comoara satului”), Elena Tihon (ajutor de educator), Lidia Donica (ajutor de bucătar), Raisa Mirzenko (profesoară, director interimar al ȘM Mateuți)! Primiți în dar cu prilejul zilelor de naștere cele mai frumoase urări de sănătate și belșug. Să aveți parte doar de zile senine, pline de bucurii și împliniri. Realizări fructuoase și în plan profesional!

La Mulți Ani!

Cu prilejul celebrării aniversărilor aducem felicitări domnilor Anatolie Achealis și Hîncu Iacob. Le urăm din suflet multă sănătate, liniște, voie bună, optimism, împlinirea tuturor viselor. Dumnezeu să vă păzească!

La mulți ani!

Cu respect familia Leonid și Valentina Ursachi.

Adresa redacției:
ONG „Centrul de Tineret și Adolenșenți Mateuți”

Colegiul de redacție:
Redactor – coordonator:
Stela Javgurean;
Redactor: Ala Nicolai.

Tiraj: 70 ex.
Buletinul nu subșcrie opiniilor reflectate de către autorii materialelor publicate în aceste pagini.

Acest buletin informativ are scopul de a informa cetățenii satului despre activitatea APL și a Consiliului sătesc Mateuți și despre diverse activități desfășurate în localitate.